

Irena MARCZUK

Program badań statystycznych statystyki publicznej na 2016 r.

Propozycje zamierzeń programowych statystyki publicznej przygotowuje GUS wspólnie z resortami i innymi instytucjami prowadzącymi badania w ramach statystyki publicznej, w ścisłej współpracy z organami rządowej administracji centralnej i terenowej, jednostkami samorządu terytorialnego, organizacjami gospodarczymi, społecznymi i związkowymi, a także środowiskiem naukowym.

Roczny program badań statystycznych spełnia ważną funkcję instrumentu służącego do koordynacji prac programowych i kontroli funkcjonowania systemu informacyjnego statystyki publicznej. Jest on jednocześnie dokumentem informującym użytkowników informacji statystycznych o kierunkach działalności statystycznej.

RACHUNKI NARODOWE

Badania rachunków narodowych prowadzone są w układzie klasyfikacji jednostek według sektorów i podsektorów instytucjonalnych oraz rodzajów działalności Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), w okresach rocznych i kwartalnych. Zestawiane są roczne i kwartalne rachunki niefinansowe i finansowe dla wszystkich sektorów instytucjonalnych, roczne tablice podaży i wykorzystania.

Produkt krajowy brutto (PKB) — kategoria bilansująca rachunek produkcji — jest podstawowym wskaźnikiem makroekonomicznym charakteryzującym w sposób syntetyczny sytuację gospodarki narodowej. W rachunkach niefinansowych opracowywana jest druga kategoria makroekonomiczna, tj. dochód narodowy brutto (DNB). Agregaty te opracowywane są również w kategorii netto (produkt krajowy netto — PKN oraz dochód narodowy netto — DNN).

Rachunki finansowe rejestrują transakcje finansowe dotyczące aktywów i pasywów finansowych pomiędzy jednostkami instytucjonalnymi oraz jednostkami instytucjonalnymi a zagranicą; przedstawiają w okresach rocznych i kwartalnych rodzaje aktywów finansowych wykorzystywanych przez sektor instytucji rządowych i samorządowych do zaciągania zobowiązań lub uzyskiwania aktywów.

Kwartałne rachunki PKB są wykorzystywane do opracowywania bieżącej i długofalowej strategii rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, a także do obliczania wstępnych rocznych szacunków PKB. Kwartałne niefinansowe rachunki narodowe według sektorów instytucjonalnych obrazują zjawiska zachodzące w gospodarce kraju ogółem oraz pomiędzy sektorami instytucjonalnymi.

W 2016 r. będą kontynuowane badania rachunków kwartalnych PKB niewyrównane oraz wyrównane sezonowo. Planowane są działania mające na celu rozwój szybkiego szacunku kwartalnego PKB, obejmujące prace nad wypracowaniem metody jego obliczania w zakresie rozdysponowania, a także poszerzenie zakresu prezentowanych danych, poszukiwanie potencjalnych źródeł informacji, również danych ze źródeł pozastatystycznych, rozbudowę aplikacji informatycznej do tworzenia szybkich szacunków o dodatkowe funkcje do przeprowadzania procedur wyrównań sezonowych oraz benchmarkingu danych. W 2016 r. zakończą się prace grupy zadaniowej powołanej przez Eurostat, mające na celu ocenę możliwości opracowania szacunku tempa wzrostu kwartalnego PKB dla strefy euro i UE w terminie $t+30$ dni po zakończeniu badanego kwartału.

Kontynuowana będzie tematyka badawcza dotycząca dochodów i spożycia indywidualnego gospodarstw domowych.

W zakresie rachunków zestawianych według rodzajów działalności prowadzone będą badania dotyczące rachunku podaży i wykorzystania wyrobów i usług. Badania te zawierać będą kompleksowe informacje o działalności ekonomicznej wszystkich jednostek gospodarki narodowej oraz współzależnościach zachodzących w procesie tworzenia i podziału PKB.

Nadal obliczane będą podstawowe kategorie makroekonomiczne w przekroju terytorialnym. W rachunkach regionalnych kontynuowane będą prace związane z doskonaleniem metod obliczeń regionalnej wartości dodanej brutto (WDB) w celu pełnego dostosowania do zasad ESA 2010. Wykonane zostaną przeliczenia retrospektywne danych z rachunków regionalnych wynikające z bieżącej rewizji w rachunkach narodowych z tytułu zmiany zakresu podmiotowego sektorów instytucjonalnych, dokonywanej w wyniku standardowej procedury zgodnej z wymogami notyfikacji fiskalnej. Doskonalone będą również obliczenia wstępnych szacunków PKB/WDB ogółem w przekroju województw. Przygotowane zostanie opracowanie dotyczące regionalnej wartości dodanej brutto, zawierające szczegółowy opis źródeł danych i przyjętych metod obliczeń poszczególnych transakcji w przekroju regionalnym.

W 2016 r. będzie kontynuowane badanie gospodarki nieobserwowanej. Przewodzone będą prace związane z szacunkami działalności nielegalnej w Polsce.

Ponadto będą także kontynuowane międzynarodowe porównania PKB w ramach programu „Eurostat — OECD PPP Programme”.

Badania z zakresu środków trwałych i nakładów inwestycyjnych w gospodarce narodowej mają na celu ustalenie ich wielkości, struktury oraz dynamiki — niezbędnych do makroekonomicznych analiz rozwoju gospodarczego. Wyniki badań opracowywane będą według klasyfikacji rodzajów działalności PKD, sektorów instytucjonalnych, form własności oraz w przekrojach terytorialnych.

W 2016 r. kontynuowane będą prace nad rachunkami satelitarnymi, które tworzą grupę rachunków wspierających rachunki makroekonomiczne.

FINANSE PUBLICZNE

W 2016 r. kontynuowane będzie badanie dotyczące notyfikacji fiskalnej deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych, które wynika z potrzeby systematycznego naliczania i regularnego składania rocznych raportów do Eurostatu na temat planowanych i rzeczywistych deficytów oraz wysokości długu sektora instytucji rządowych i samorządowych.

Realizowane będzie wtórne badanie (kwartalnie i rocznie) dotyczące operacji finansowych odnoszących się do państwowego długu publicznego, w tym wynikających z papierów wartościowych, kredytów i pożyczek, depozytów, a także wymagalnych zobowiązań i należności oraz poręczeń i gwarancji według podmiotów wierzycieli lub dłużników.

Potrzeby informacyjne o stanie finansów sektora publicznego i racjonalnym gospodarowaniu środkami publicznymi sprawiają, że priorytetowym zadaniem statystyki jest opracowywanie analiz statystyczno-ekonomicznych. Szczegółowej obserwacji statystycznej podlegać będą jednostki sektora samorządu terytorialnego.

W 2016 r. kontynuowana będzie również współpraca GUS z MFW w zakresie opracowania kwestionariuszy zawierających dane roczne publikowane przez MFW w *Roczniku Statystyki Finansowej Sektora Instytucji Rządowych i Samorządowych*.

WYNIKI PRZEDSIĘBIORSTW NIEFINANSOWYCH

Ocena rezultatów działalności przedsiębiorstw dokonywana jest na podstawie badań krótkookresowych i rocznych. Meldunki uzyskiwane w ramach statystyki krótkookresowej dotyczące bieżącej działalności gospodarczej oraz badania koniunktury gospodarczej są źródłem pierwszej informacji o sytuacji gospodarczej kraju.

Badania aktywności gospodarczej metodą testu koniunktury mają na celu ocenę aktualnej i przewidywanej koniunktury gospodarczej przedsiębiorstw przemysłowych, budowlanych, handlowych i usługowych. Wyniki tych badań są przekazywane co miesiąc do Komisji Europejskiej, gdzie służą m.in. do oblicza-

nia wskaźnika „European Sentiment Indicator” (ESI) dostarczającego pierwszej ogólnej informacji o sytuacji gospodarczej w UE.

Dane uzyskane z meldunków o bieżącej działalności gospodarczej stanowią podstawę dla krótkookresowych dziedzinowych informacji o działalności przedsiębiorstw niefinansowych publikowanych co miesiąc przez GUS, również w formie komunikatów i obwieszczeń prezesa GUS dotyczących przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw.

Kwartalne badanie o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe dostarcza informacji o działalności przedsiębiorstw niefinansowych i jej efektach finansowych, w tym o nakładach na środki trwałe. Badanie obejmuje w okresach kwartalnych podmioty o liczbie pracujących 50 i więcej osób, a w okresach półrocznych również jednostki o liczbie pracujących 10—49 osób.

Roczne badanie wyników działalności gospodarczej przedsiębiorstw dostarcza danych o rozmiarach i strukturze działalności przedsiębiorstw niefinansowych i osiągniętych wynikach, w tym o strukturze rodzajowej działalności i jej lokalizacji oraz o inwestycjach i posiadanym majątku. Prowadzona będzie również obserwacja działających w Polsce podmiotów z kapitałem zagranicznym oraz podmiotów prowadzących działalność gospodarczą posiadających udziały w podmiotach mających siedzibę za granicą.

Badaniem objęte będą również procesy organizowania się przedsiębiorstw w grupy, przy czym celem jest obserwacja tego zjawiska z punktu widzenia ich wpływu na polską gospodarkę.

Uzupełnieniem powyższych badań jest panelowe badanie przedsiębiorstw oraz badanie dotyczące wskaźników przedsiębiorczości.

W 2016 r. kontynuowane będzie badanie przedsiębiorstw niefinansowych (grup kapitałowych i przedsiębiorstw samodzielnie działających) pod względem wpływu dokonywanych inwestycji w instrumenty finansowe na osiągnięte przez nie wyniki finansowe. Badane będą również relacje tych przedsiębiorstw z bankami, ubezpieczycielami oraz ich działalność windykacyjna.

RYNEK FINANSOWY

Z zakresu finansów prowadzone są badania:

- wtórne, realizowane na podstawie danych źródłowych z systemów informacyjnych NBP, Ministerstwa Finansów, KNF, Giełdy Papierów Wartościowych (GPW),
- pierwotne, realizowane na podstawie metodologii opracowanej w GUS, stanowiące materiał źródłowy udostępniany w formie informacji sygnałnej.

Służby statystyki publicznej wykorzystują część danych z administracyjnych systemów informacyjnych i z baz NBP do badania procesów, zjawisk i czynników kształtujących sytuację bieżącą i średniookresowe trendy na rynku finansowym. W 2016 r. tego typu diagnostyczne i retrospektywne badania obejmą

sektor bankowy, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe oraz rynek ubezpieczeniowy.

Do grupy badań wtórnych zalicza się:

- prowadzone wyłącznie na potrzeby opracowań zbiorczych oraz w celu przygotowania odpowiednich rozdziałów w publikacjach monograficznych (o rynku pieniężnym i sytuacji płatniczej państwa oraz o obrotach i indeksach na regulowanym rynku papierów wartościowych),
- służące opracowaniu informacji tekstowej i tabelarycznej o wynikach finansowych funduszy inwestycyjnych i towarzystw funduszy inwestycyjnych oraz otwartych funduszy emerytalnych wraz z zarządzającymi nimi towarzystwami.

Celem badań pierwotnych jest obserwacja statystyczna działalności, majątku i źródeł jego finansowania oraz wyników finansowych podmiotów pośrednictwa kredytowego, towarzystw funduszy inwestycyjnych, przedsiębiorstw prowadzących działalność faktoringową i leasingową.

Kontynuowane i rozwijane będą prace nad analizą oraz publikacjami dotyczącymi zagadnień makroekonomicznych, w tym dotyczące metodologii analizy struktury wzrostu gospodarczego oraz jej zastosowań. W szczególności prowadzone będą badania w zakresie wzrostu gospodarczego, nawiązujące do metodologii międzynarodowych przystosowanych do warunków polskich.

Nadal rozwijane będą prace nad metodologią badania cyklu koniunkturalnego i koniunktury gospodarczej z wykorzystaniem metod makroekonomicznych.

NAUKA, TECHNIKA I SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

W 2016 r. będą kontynuowane badania na temat działalności badawczej i rozwojowej (B+R) oraz środków asygnowanych przez jednostki rządowe i samorządowe na badania naukowe i prace rozwojowe. Ponadto będzie realizowane badanie innowacji, zarówno w przemyśle jak i w sektorze usług, które w 2016 r. będzie skróconą wersją prowadzonego co dwa lata europejskiego badania *Community Innovation Survey*.

W badaniach z dziedziny nauki i techniki dodatkowym źródłem informacji są dane z zakresu ochrony własności intelektualnej, ze szczególnym uwzględnieniem tematyki ochrony własności przemysłowej w Polsce.

W celu określenia poziomu dostępu i wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych w przedsiębiorstwach oraz w gospodarstwach domowych w 2016 r. prowadzone będzie badanie wskaźników społeczeństwa informacyjnego. W latach 2016 i 2017 planuje się udział w grancie Eurostatu dotyczącym opracowania i testowania zagadnień m.in. z zakresu: e-handlu, bezpieczeństwa ICT, zaufania i ochrony prywatności, Big Data, e-mediaries, sharing-economy, elektronicznego fakturowania, mobilności.

Z Urzędu Komunikacji Elektronicznej będą uzyskiwane dane dotyczące liczby usług dostępu do Internetu szerokopasmowego oraz liczby budynków osią-

galnych przez systemy telekomunikacyjne. Kontynuowane będą badania: produkcji, zatrudnienia i handlu zagranicznego w zakresie wysokiej techniki, usług opartych na wiedzy, zasobów ludzkich dla nauki i techniki, biotechnologii oraz nanotechnologii.

Badania z zakresu nauki, techniki i społeczeństwa informacyjnego posłużą m.in. do monitorowania umowy partnerstwa, Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój oraz Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa.

DZIAŁALNOŚĆ ROLNICZA I LEŚNA

W 2016 r. będą kontynuowane tematy badawcze z dziedziny rolnictwa i leśnictwa. Priorytetowym zadaniem będzie realizacja kolejnego reprezentacyjnego badania struktury gospodarstw rolnych, które zostanie przeprowadzone zgodnie z wymogami i kalendarzem UE określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1166/2008 oraz z uwzględnieniem potrzeb odbiorców krajowych. Zakres podmiotowy i przedmiotowy będzie znacznie rozszerzony w porównaniu z corocznie prowadzonymi badaniami rolniczymi. Kontynuowane będą prace przygotowawcze do powszechnego spisu rolnego planowanego na 2020 r. Ważnym zadaniem będzie aktualizacja operatu niezbędnego do prowadzenia reprezentacyjnych badań rolniczych.

W związku z udziałem w projekcie *Badania pilotażowe mające na celu metodologiczne doskonalenie statystyki rolno-środowiskowej i rozwój statystyki użytkowników zielonych* zakończone zostaną działania związane z: opracowaniem metodologii szacowania współczynników wydalania azotu i fosforu przez podstawowe grupy zwierząt gospodarskich, oceną możliwości implementacji w polskich warunkach modelu Capri JRC do szacowania bilansu azotu brutto oraz stworzeniem koncepcji bazy danych, w której udostępnione byłyby wskaźniki rolno-środowiskowe raportowane do unijnych i światowych organizacji.

Kontynuowane będą również prace związane z opracowywaniem systemu rolniczych rachunków ekonomicznych. Integralną częścią rolniczych rachunków ekonomicznych są regionalne rachunki ekonomiczne, nad którymi trwają prace metodologiczne.

W ramach nowego badania *Rachunki środowiskowe i ekonomiczne dla lasów* prowadzone będą prace związane z opracowywaniem rachunku satelitarnego leśnictwa uwzględniającego wymogi Eurostatu. Celem badania będzie sporządzenie zestawu informacji charakteryzujących lasy i leśnictwo w Polsce oraz zobrazowanie ich roli w gospodarce narodowej.

DZIAŁALNOŚĆ PRZEMYSŁOWA

W zakresie działalności przemysłowej realizowane będzie miesięczne badanie obrotu i nowych zamówień w przemyśle, w podziale na krajowy i niekrajowy, z wyodrębnieniem strefy euro.

Miesięczny wskaźnik produkcji przemysłowej należy do głównych europejskich wskaźników gospodarczych (PEEI — *Principal European Economic Indicators*), które opracowywane są w celu monitorowania rozwoju gospodarczego Unii Europejskiej (UE) i państw członkowskich.

Nadal prowadzone będzie miesięczne badanie wskaźnika nowych zamówień, który jest jednym z elementów tzw. wskaźnika wyprzedzającego, pozwalającego ocenić przyszłą produkcję oraz rozwój popytu na wyroby i usługi przemysłowe w wybranych działach sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”.

Kontynuowany będzie podział produkcji sprzedanej i obrotu na 5 głównych grupowań przemysłowych, tj.: na dobra zaopatrzeniowe, inwestycyjne, konsumpcyjne trwałe, konsumpcyjne nietrwałe i dobra związane z energią.

Na podstawie ankiety strukturalnej przedsiębiorstw kontynuowane będzie badanie produkcji przemysłowej metodą rodzaju działalności. Pozwala ono na ustalenie poziomu produkcji w poszczególnych rodzajach działalności przemysłowej realizowanej w gospodarce narodowej.

Badania produkcji prowadzone metodą wyrobów dostarczają informacji na temat ilości produkcji wytworzonej i sprzedanej (badania miesięczne i roczne) oraz wartości produkcji sprzedanej (badania roczne) wybranych wyrobów przemysłowych reprezentujących wszystkie rodzaje działalności przemysłowej.

W 2016 r., we współpracy z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, kontynuowane będzie badanie obejmujące skup i produkcję mleka oraz przetworów mlecznych, przeprowadzane zgodnie z wymogami UE.

DZIAŁALNOŚĆ BUDOWLANA

Statystyka działalności budowlanej obejmuje produkcję budowlano-montażową podmiotów gospodarczych sektora publicznego i prywatnego realizowaną w kraju i za granicą przez przedsiębiorstwa budowlane i niebudowlane oraz koszty produkcji budowlano-montażowej wykonanej na terenie kraju. Obejmuje również wydane pozwolenia i zezwolenia na budowę obiektów budowlanych oraz efekty rzeczowe działalności budowlanej w ujęciu terytorialnym, ze szczególnym uwzględnieniem budownictwa mieszkaniowego.

Badania w zakresie produkcji budowlano-montażowej zrealizowanej przez przedsiębiorstwa budowlane, tj. jednostki prowadzące działalność gospodarczą zaliczaną według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) do sekcji F „Budownictwo”, są źródłem danych do ustalania poziomu, dynamiki i struktury produkcji.

Uzyskiwane w ramach statystyki krótkookresowej wskaźniki zmian poziomu wolumenu produkcji budowlano-montażowej przedsiębiorstw budowlanych oraz liczby mieszkań oddanych do użytkowania, mieszkań, których budowę rozpoczęto oraz na które wydano pozwolenia na budowę są jednymi z pierwszych opracowywanych comiesięcznie mierników sytuacji społeczno-gospodarczej

kraju. Wykorzystywane są także do kształtowania polityki regionalnej oraz jako barometr sytuacji na rynku budowlanym, szczególnie w zakresie budownictwa mieszkaniowego. Wartość produkcji budowlano-montażowej przedsiębiorstw budowlanych wykorzystywana jest również jako wagi w badaniach miesięcznych indeksów zmian cen producentów.

Opracowywane miesięczne wskaźniki zmian poziomu wolumenu produkcji budowlano-montażowej przedsiębiorstw budowlanych oraz kwartalne dane w zakresie pozwoleń na budowę mieszkań i budynków mieszkalnych są elementem wydzielonego z listy eurowskaźników zestawu wskaźników priorytetowych PEEL.

Prowadzone co kwartał badania kosztów nowego wielorodzinnego budownictwa mieszkaniowego dostarczają danych stanowiących podstawę do ustalania ceny 1 m² powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych oddawanych do użytkowania — wskaźnika, który jest ogłaszany przez prezesa GUS zgodnie z obowiązkiem ustawowym nałożonym na mocy ustawy z 30 listopada 1995 r. *o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych* (Dz. U. z 2013 r. poz. 763).

W 2016 r. w badaniach wprowadzono zmiany wynikające ze zmian w ustawie *Prawo budowlane* (Dz. U. z 2013 r. poz. 1409, z późn. zm.) w zakresie wydawanych pozwoleń i zgłoszeń z projektem budowlanym na budowę, liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto i obiektów budowlanych oddawanych do użytkowania.

Od 2016 r. będą zbierane, z częstotliwością kwartalną, dane w zakresie efektywności energetycznej budynków mieszkalnych i niemieszkalnych oddawanych do użytkowania.

RYNEK MATERIAŁOWY I PALIOWO-ENERGETYCZNY

W 2016 r. kontynuowane będą prace dostosowujące statystykę energii do wymagań zintegrowanej polityki klimatyczno-energetycznej i zapisów regulacji prawnych Komisji Europejskiej (UE) i Parlamentu Europejskiego i Rady (WE).

Kontynuowane będą prace dotyczące uczestnictwa w pracach legislacyjnych UE w zakresie statystyki cen gazu ziemnego i energii elektrycznej, zmierzające do większego uszczegółowienia informacji i objęcia statystyką cen gazu i energii elektrycznej dla gospodarstw domowych.

W 2016 r. rozwijane będą badania dotyczące: zaopatrzenia w paliwa i energię w ujęciu krajowym, regionalnym i międzynarodowym; zużycia energii i materiałów przez wszystkie kategorie konsumentów, w tym zużycia energii w gospodarstwach domowych według kierunków użytkowania; cen paliw i energii; wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych; efektywności wykorzystania energii, a także doskonalenia metod bilansowania paliw i energii.

W 2016 r. realizowane będą badania zużycia paliw i energii w gospodarstwach domowych oraz struktury zużycia materiałów, energii i usług obcych oraz zapasów materiałów.

Kontynuowane będą prace dostosowujące metodologię badań w zakresie finalnego zużycia energii (w tym ze źródeł odnawialnych) w sektorze usług, prace o charakterze analitycznym i metodologicznym dotyczące monitorowania realizacji postanowień regulacji prawnych UE, w tym w zakresie udziału energii ze źródeł odnawialnych w krajowym zużyciu energii brutto oraz prace w zakresie doskonalenia obliczania wskaźników monitorujących dwie strategie — *Europa 2020* oraz *Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko*.

Zintegrowane analizy makroekonomiczne i środowiskowe, wynikające z kontynuacji pracy metodologicznej „Rachunki środowiskowe — rachunki energii”, będą stanowić uzupełnienie dla informacji dostarczanych przez statystykę oraz bilanse energetyczne pozostające głównym źródłem informacji do monitorowania polityki energetycznej. Podejmowane działania będą koncentrowały się na analizie tablic rachunków fizycznych przepływów energii (PEFA) w sektorze przemysłu, transportu, usług, rolnictwa i gospodarstw domowych oraz zasadach metodycznych ich wypełniania, a także analizie źródeł danych.

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

W 2016 r. przewiduje się rozszerzenie informacji na temat środowiska z podsystemów Państwowego Monitoringu Środowiska Inspekcji Ochrony Środowiska oraz kontynuowanie prac mających na celu dostosowywanie badań do standardów UE, OECD, ONZ i wymogów Europejskiej Agencji Środowiska. Kontynuowane będą prace na rzecz rozwoju wskaźników środowiskowych stworzonych na potrzeby strategii i polityki krajowej oraz międzynarodowej. Prowadzone będą również badania obejmujące komponenty środowiska: powierzchnię ziemi, glebę i kopaliny, wodę, powietrze, florę i faunę, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony przyrody oraz dotyczące czynników zagrożeń dla środowiska — odpady, hałas, promieniowanie.

W 2016 r. zostaną opracowane i przekazane do Komisji Europejskiej (Eurostatu) dane dotyczące wytwarzania i zagospodarowania odpadów, wymagane przez rozporządzenie (WE) nr 2150/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z 22 lipca 2002 r. w sprawie statystyk odpadów. Opracowane zostaną również kwestionariusze Eurostatu REQ (*Regional Environmental Questionnaire*) obejmujący dane dotyczące wody, odpadów komunalnych, użytkowania terenu, transportu oraz wspólny kwestionariusz Eurostatu i OECD dotyczący zasobów oraz gospodarki wodno-ściekowej (*Joint Questionnaire on Inland Waters*).

Kontynuowane będzie opracowywanie i przekazywanie do Komisji Europejskiej (Eurostatu) rachunków środowiska: przepływów materialnych (MFA), emisji do powietrza (AEA) oraz podatków związanych ze środowiskiem (TAXES). Listę rachunków środowiskowych rozszerzono o trzy nowe moduły, tj. rachunki:

wydatków na ochronę środowiska (EPEA); sektora towarów i usług związanych z ochroną środowiska (EGSS); fizycznych przepływów energii (PEFA). Kraje członkowskie są zobowiązane do dostarczenia danych z zakresu nowych modułów po raz pierwszy w 2017 r., w związku z czym w 2016 r. kontynuowane będą prace przygotowawcze do opracowania nowych rachunków środowiskowych (EPEA oraz EGSS) według zasad metodologicznych opracowanych w ramach projektów pilotażowych prowadzonych w latach 2013 i 2014 (EPEA) oraz 2014 i 2015 (EGSS). Ponadto rozwijana będzie metodologia rachunku PEFA, dla którego zrealizowano projekt pilotażowy w latach 2010 i 2011.

W 2016 r. prowadzone będzie również raportowanie do OECD i Eurostatu danych z zakresu wydatków i przychodów dotyczących ochrony środowiska w ramach kwestionariusza EPER (*Environmental Protection Expenditure and Revenues*).

DZIAŁALNOŚĆ TRANSPORTOWA, ŁĄCZNOŚĆ

W 2016 r. badanie transportu drogowego będzie rozszerzone o dodatkowe informacje dotyczące sieci drogowej w zakresie długości nowo wybudowanych i zmodernizowanych dróg publicznych.

Badanie transportu morskiego zostanie poszerzone o tematykę dotyczącą zdolności przeładunkowej portów morskich w podziale na grupy ładunkowe oraz informacje o nowych i zmodernizowanych nabrzeżach w portach morskich. Kontynuowane będzie także badanie transportu wodnego śródlądowego.

Ponadto w 2016 r. planuje się zakończenie prac metodologicznych dotyczących liczenia rachunku satelitarnego gospodarki morskiej. Uzyskane wyniki posłużą do określenia wielkości udziału gospodarki morskiej w gospodarce narodowej. Badania w zakresie statystyki łączności dostarczą informacji o stanie i stopniu rozwoju infrastruktury telekomunikacyjnej i pocztowej oraz o poziomie świadczonych usług.

W 2016 r. zrealizowane będzie nowe badanie dotyczące transportu intermodalnego. Jego głównym celem jest uzyskanie informacji z zakresu lokalizacji, infrastruktury i wyposażenia w sprzęt, poziomu zapleczy parkingowo-manewrowych i wydajności poszczególnych terminali intermodalnych w Polsce oraz identyfikacja łańcuchów transportowych w przewozach krajowych i międzynarodowych tworzonych przy współdziałaniu dwóch lub więcej rodzajów transportu z wykorzystaniem zunifikowanych jednostek ładunkowych (kontenery, nadwozia wymienne, naczepy siodłowe).

STOSUNKI GOSPODARCZE Z ZAGRANICĄ

Tematyka stosunków gospodarczych z zagranicą dotyczy statystyki polskiego handlu zagranicznego realizowanego ze wszystkimi krajami świata i obejmuje zagadnienia związane z międzynarodową wymianą zarówno towarów, jak i usług.

W zakresie statystyki wymiany towarowej z zagranicą prowadzone są badania oparte na dwóch równoległych funkcjonujących systemach:

- EXTRASTAT — system statystyki handlu towarami z krajami spoza UE, dla którego źródłem danych są informacje ze zgłoszeń celnych,
- INTRASTAT — system statystyki handlu towarami z państwami członkowskimi UE, dla którego źródłem danych są informacje z deklaracji INTRASTAT.

Ponadto w statystyce handlu zagranicznego wykorzystuje się alternatywne źródła danych. Odnoszą się one do rejestrów obrotu tzw. „towarami specyficznymi”, np. gazem ziemnym, energią elektryczną, statkami i statkami powietrznymi, kupnem/sprzedażą „ryb z burty”.

Badania z obydwu systemów będą kontynuowane, z jednoczesnym wprowadzeniem stosownych modyfikacji wynikających z nowych regulacji UE. Systemowe połączenie danych pochodzących z tych badań pozwala na utworzenie jednolitego zbioru danych statystycznych o międzynarodowym handlu towarami opartego na wspólnej dla obu systemów metodologii Departamentu Statystyki Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ). W 2016 r. będzie kontynuowane badanie w zakresie handlu międzynarodowego, które dostarczy informacji o obrotach z tytułu transakcji dotyczących międzynarodowego nabycia usług od nierezydentów oraz dostarczenia usług nierezydentom przez rezydentów w podziale na rodzaj usługi oraz kraj kontrahenta lub organizację międzynarodową.

STATYSTYKA CEN

Badaniami objęte są ceny: w rolnictwie, producentów wyrobów i usług w przemyśle, transporcie, gospodarce magazynowej, telekomunikacji, leśnictwie i rybactwie, producentów usług związanych z obsługą działalności gospodarczej, robót budowlano-montażowych i obiektów budowlanych, robót i obiektów drogowych i mostowych, a także ceny 1 m² powierzchni użytecznej budynków mieszkalnych oddanych do użytkowania, sprzedaży 1 m³ drewna, towarów oraz usług konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych, jak również ceny w handlu zagranicznym, w tym indeksy cen eksportu i importu, ceny nieruchomości oraz prowadzone przez NBP badanie wskaźnika inflacji bazowej.

Ze szczególnym zainteresowaniem oczekiwane są wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych wykorzystywane m.in. do: obliczania przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia realnego brutto, waloryzacji świadczeń i innych wskaźników ekonomicznych, obliczania dochodów gospodarstw domowych w porównywalnych warunkach cenowych, opracowywania analiz zjawisk ekonomicznych i społecznych.

W 2016 r. będzie kontynuowane badanie cen towarów i usług związanych z nabywaniem i posiadaniem mieszkań i domów.

Prowadzone będą działania zmierzające do automatyzacji pobierania danych z zakresu cen z systemów informatycznych sieci handlowych. W 2016 r. wdra-

żane będą podstawy organizacyjno-metodologiczne systemu obliczania szybkich szacunków w zakresie HICP (FE — *Flash Estimate*), tak aby było możliwe publikowanie przez Eurostat danych z tego zakresu także dla krajów spoza strefy euro.

Badania z zakresu cen produkcji sprzedanej przemysłu będą stanowiły element zestawu wskaźników priorytetowych z listy eurowskaźników PEEI. Zgodnie z zaleceniami Eurostatu badanie zostanie rozszerzone o miesięczne wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu na rynku krajowym w zakresie artykułów spożywczych i napojów (klasy działów 10 i 11 według PKD).

W 2016 r. kontynuowane będą prace związane z opracowywaniem kwartalnego wskaźnika cen produkcji budowlano-montażowej, ogłaszanego przez prezesa GUS jako komunikat w sprawie zmian cen produkcji budowlano-montażowej dla poszczególnych kwartałów danego roku.

Kontynuowane będzie także badanie ceny sprzedaży 1 m³ drewna, ogłaszanej przez prezesa GUS w formie komunikatu w sprawie średniej ceny sprzedaży drewna, obliczonej według średniej ceny drewna uzyskanej przez nadleśnictwa za pierwsze trzy kwartały roku poprzedzającego rok podatkowy.

W 2016 r. będzie kontynuowane badanie dotyczące cen producentów usług związanych z obsługą działalności gospodarczej, m.in. w zakresie: informatyki, architektury i inżynierii, badań i analiz technicznych, reklamy, rekrutacji pracowników, działalności ochroniarzkiej, obsługi rynku nieruchomości, wynajmu i dzierżawy, działalności związanej z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni. Badanie zostanie poszerzone o kolejne 5 działów działalności usługowej, co jest związane z planowanym wprowadzeniem ramowego rozporządzenia integrującego statystykę gospodarczą (FRIBS), które rozszerzy wymagany zakres opracowywanych wskaźników cen producentów usług.

W 2016 r. kontynuowane będzie badanie cen nieruchomości mieszkalnych. Wskaźniki zmian cen dla lokali mieszkalnych będą ogłaszane przez prezesa GUS zgodnie z obowiązkiem ustawowym wynikającym z ustawy z 21 sierpnia 1997 r. *o gospodarce nieruchomościami* (Dz. U. z 2015 r. poz. 782). Jednocześnie kontynuowane będą prace metodologiczne mające na celu opracowanie wskaźników zmian cen dla kolejnych rodzajów nieruchomości.

RYNEK PRACY

Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) i badanie popytu na pracę w 2016 r. dostarczą informacji, które pozwolą na wieloaspektowe analizy i oceny sytuacji na rynku pracy. BAEL jest źródłem wskaźników służących do monitorowania m.in. strategii *Europa 2020*, *Strategii Rozwoju Kraju*, *Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia*. Comiesięczną charakterystykę lokalnych rynków umożliwi badanie bezrobotnych i poszukujących pracy zarejestrowanych w urzędach pracy. Kwartalne badanie popytu na pracę, prowadzone meto-

dą reprezentacyjną, obejmujące podmioty gospodarki narodowej zatrudniające jedną lub więcej osób, dostarczy informacji na temat popytu zrealizowanego i niezrealizowanego (czyli pracujących i wolnych miejsc pracy) według zawodów oraz nowo utworzonych i zlikwidowanych miejsc pracy w okresie sprawozdawczym według cech charakteryzujących zakłady pracy, czyli rozmieszczenia przestrzennego, sektorów własności, rodzajów działalności oraz wielkości jednostek.

W 2016 r. w ramach BAEL przeprowadzone zostanie badanie modułowe *Osoby młode na rynku pracy*, które jest ujęte przez Komisję Europejską (Eurostat) w *Wieloletnim programie modułów ad hoc na lata 2016–2018*. Badanie dostarczy informacji o sytuacji ludzi młodych, tj. w wieku 15–34 lata, na rynku pracy oraz o wpływie takich cech, jak płeć, region zamieszkania oraz czynniki środowiskowe na ich obecną pozycję na rynku pracy.

Kontynuowane będą prace nad przygotowaniem założeń do spisu w 2021 r. na podstawie doświadczeń zdobytych podczas realizacji ostatniego Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań w zakresie tematów *Aktywność ekonomiczna ludności* oraz *Dojazdy do pracy*.

W 2016 r. rozpoczną się prace przygotowawcze do powszechnego spisu rolnego rundy 2020, w ramach których opracowana zostanie koncepcja realizacji badania ludności pracującej i nakładów pracy w gospodarstwach rolnych. Ponadto kontynuowane będą prace nad rozwiązaniami umożliwiającymi badanie ludności pracującej przy produkcji rolnej jedynie na własny użytek w małych jednostkach niespełniających definicji gospodarstwa rolnego (informacje na potrzeby krajowe) w ramach powszechnego spisu rolnego i/lub narodowego spisu ludności i mieszkań rundy 2020. W tym celu zostaną również podjęte próby w zakresie rozszerzenia operatu do badań społecznych o dodatkowe zmienne umożliwiające warstwowanie prób i losowanie osób do badań statystycznych przy wykorzystaniu zmiennych wyliczanych z udziałem informacji z dotychczasowych badań i dostępnych rejestrów administracyjnych.

W 2016 r. zostanie przeprowadzone badanie struktury gospodarstw rolnych z uwzględnieniem tematyki pracujących i nakładów pracy w rolnictwie. Ponadto zostaną rozpoczęte prace związane z badaniem *Przepływy ludności związane z zatrudnieniem* na podstawie danych ze źródeł administracyjnych.

Przygotowywane będą szacunki określające liczbę osób:

- zatrudnionych w gospodarce narodowej otrzymujących wynagrodzenie brutto nieprzekraczające obowiązującego minimalnego wynagrodzenia według rodzajów działalności oraz województw,
- prowadzących działalność gospodarczą, które nie zatrudniają pracowników na podstawie stosunku pracy (tzw. „samozatrudnieni”),
- z którymi została zawarta umowa/zlecenie lub umowa o dzieło, a które nie są nigdzie zatrudnione na podstawie stosunku pracy, bez osób pobierających emeryturę lub rentę.

Dodatkowym wynikiem podjętych działań będzie uzupełnienie zasobów statystyki publicznej, m.in. w ramach opracowywania rachunków pracy o nowe i istotne aspekty rynku pracy, szczególnie w zakresie doskonalenia metod szacunku liczby pracujących i wynagrodzeń na niższych poziomach agregacji oraz w mikropodmiotach. W 2016 r. będą prowadzone prace nad wypracowaniem definicji obszarów rynku pracy (*Labour Market Areas*) dla Polski, co pozwoli na zwiększenie zasobu informacji o zjawiskach dotyczących rynku pracy na poziomie obszarów funkcjonalnych.

Analogicznie do poprzednich lat do oceny stanu oraz możliwości śledzenia zmian w zakresie zagrożeń na stanowiskach pracy zostanie wykorzystane badanie warunków pracy, które będzie obejmowało podmioty gospodarki narodowej o liczbie pracujących 10 osób i więcej. Będą też kontynuowane badania wypadków przy pracy, czasu pracy oraz strajków.

WYNAGRODZENIA, KOSZTY PRACY I ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE

Kolejna edycja badania struktury wynagrodzeń według zawodów za 2016 r. pozwoli na analizę wynagrodzeń w Polsce w odniesieniu do wykształcenia, wieku, stażu pracy, województw, wielkości zakładu i sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD).

Analogicznie do lat ubiegłych w 2016 r. będzie opracowywany indeks kosztów zatrudnienia (kwartalnie), który pokazuje kształtowanie się kosztu zatrudnienia na godzinę przepracowaną, ponoszonego przez pracodawcę w krótkim okresie. Wyniki badania kosztów pracy prowadzonego co 4 lata oraz z corocznych szacunków kosztów pracy umożliwiają prowadzenie porównań statystycznych i analiz, m.in. wyodrębnienia kosztów płacowych (wynagrodzenia za pracę) oraz pozostałych elementów, tzw. świadczeń pozapłacowych.

Badanie świadczeń społecznych: emerytalno-rentowych, przedemerytalnych, rodzinnych oraz pozostałych świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pozaubezpieczeniowych będzie prowadzone na podstawie danych z administracyjnych systemów informacyjnych.

GOSPODARKA SPOŁECZNA

W 2016 r. przeprowadzona zostanie kolejna edycja cyklicznego badania wybranych typów organizacji pozarządowych (fundacje, stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne, samorząd gospodarczy i zawodowy) oraz prowadzących działalność społeczną jednostek kościołów i innych związków wyznaniowych. Kontynuowane będzie badanie podmiotów nowej gospodarki społecznej (nowej ekonomii społecznej), które obejmuje centra integracji społecznej, warsztaty terapii zajęciowej oraz zakłady aktywności zawodowej.

Realizowane będą kolejne edycje cyklicznych badań określających potencjał ekonomiczny i społeczny organizacji sektora non-profit: fundacji i stowarzyszeń

oraz społecznych jednostek Kościoła katolickiego, innych kościołów i związków wyznaniowych, organizacji pracodawców oraz samorządu gospodarczego i zawodowego, a także partii politycznych.

W 2016 r. zrealizowana zostanie druga edycja badania pracy niezarobkowej poza gospodarstwem domowym. W badaniu mierzony będzie wolontariat, czyli aktywność ludności w ramach działalności organizacji oraz bezpośrednio na rzecz środowiska, pomoc świadczona członkom rodziny, którzy nie wchodzą w skład własnego gospodarstwa domowego, przyjaciołom, sąsiadom i osobom nieznanym. Badanie pracy niezarobkowej jest spójne ze standardami metodologicznymi MOP.

Zostanie również przeprowadzona kolejna edycja cyklicznego badania kapitału ludzkiego, które umożliwi uzyskanie informacji na temat zmian zachodzących w Polsce w zakresie: edukacji, zdrowia, rynku pracy, kultury oraz nauki, technologii i innowacyjności, a także na temat ekonomicznych, jak również społecznych uwarunkowań rozwoju kapitału ludzkiego. Istotnym uzupełnieniem badania jest baza danych Kapitał Ludzki.

W 2016 r. prowadzone będzie badanie działalności służb ratowniczych oparte na danych Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej, Komendy Głównej Policji oraz podmiotów uprawnionych do wykonywania ratownictwa wodnego.

LUDNOŚĆ, PROCESY DEMOGRAFICZNE

W 2016 r. kontynuowane będą prace przygotowawcze do spisu ludności i mieszkań w 2021 r., jak również prace nad rozbudową Dziedzinowej Bazy Wiedzy Demografia.

Jak co roku, będą prowadzone badania dotyczące bieżącej obserwacji zjawisk określanych mianem ruchu naturalnego ludności (urodzenia, dzietność, zgony, małżeństwa, rozwody i separacje orzekane prawnie). Są to badania pełne i stanowią podstawę do opracowywania bilansów ludności dla wszystkich przekrojów podziału administracyjnego kraju, a także prowadzenia szacunków oraz prognoz ludności.

W 2016 r. będą monitorowane wyniki prognozy na lata 2014—2050, opracowanej na podstawie wyników spisu ludności w 2011 r. Zostanie także przygotowana i upowszechniona prognoza gospodarstw domowych.

Kontynuowane będą i rozwijane badania migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności. Zbiory danych o migracjach wewnętrznych stanowią źródło informacji o przemieszczeniach ludności w kraju i kierunkach migracji, ze szczególnym uwzględnieniem przepływów ludności ze wsi do miast. W ramach badania migracji zagranicznych kontynuowane będą prace nad szacunkami faktycznej emigracji Polaków za granicę oraz imigracji cudzoziemców do Polski.

W 2016 r. kontynuowane będą prace metodologiczne nad metodami szacowania stanów i struktury ludności według rozmieszczenia terytorialnego, które docelowo mają zastąpić prowadzone obecnie bilanse ludności.

RODZINA, WARUNKI BYTU LUDNOŚCI, POMOC SPOŁECZNA

Reprezentacyjne badanie budżetów gospodarstw domowych dostarcza danych o dochodach, wydatkach, spożyciu ilościowym żywności oraz o warunkach mieszkaniowych i wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania. Obserwacją statystyczną objęte są gospodarstwa domowe. Poza analizami sytuacji materialnej gospodarstw domowych wyniki tego badania służą m.in. jako wagi do obliczania indeksów cen towarów i usług konsumpcyjnych, są wykorzystywane do ustalania poziomu minimalnego wynagrodzenia, progów interwencji socjalnej oraz opracowywania modeli symulacyjnych w zakresie obciążeń podatkowych gospodarstw domowych i świadczeń społecznych.

W 2016 r. kontynuowane będzie *Europejskie badanie dochodów i warunków życia EU-SILC*, realizowane metodą czteroletniego panelu rotacyjnego.

W ramach EU-SILC prowadzone będą badania modułowe dotyczące kwestii dostępu do usług opiekuńczych i edukacyjnych oraz związanych z nimi kosztów ponoszonych przez gospodarstwa domowe. W 2016 r. kontynuowane będzie reprezentacyjne badanie kondycji gospodarstw domowych (postaw konsumentów). Zbierane w badaniu subiektywne opinie ludności w zakresie zmian ogólnej sytuacji ekonomicznej w kraju oraz zmian cen i bezrobocia, a także opinie dotyczące sytuacji finansowej gospodarstw domowych, zdolności ludności do oszczędzania oraz zamierzeń odnośnie zakupu dóbr trwałego użytku i wydatków związanych z mieszkaniem posłużą do oceny bieżącej sytuacji na rynku oraz oczekiwań konsumenckich (optymizm, pesymizm), analizowania trendów konsumpcji, jak również do formułowania prognoz ekonomicznych i analizowania cykli koniunkturalnych.

Ponadto w 2016 r. kontynuowane będą pogłębione analizy jakości życia rozumianej jako kategoria wielowymiarowa i ocenianej przez pryzmat wskaźników obiektywnych oraz ocen subiektywnych. Analizy te będą prowadzone na podstawie realizowanego w 2015 r. badania spójności społecznej. Zakres zbieranych informacji pozwoli m.in. na kompleksową ocenę zróżnicowań poziomu i stylu życia, wielowymiarową analizę ubóstwa, społecznego wykluczenia, kapitału społecznego oraz subiektywnego dobrobytu.

Tematykę warunków bytu ludności wzbogaci badanie wtórne dotyczące oddziaływania procesów inflacyjnych na kształtowanie się popytu konsumpcyjnego, skłonności do oszczędzania i zadłużania się gospodarstw domowych, z uwzględnieniem ich czynników ekonomiczno-demograficznych w korelacji ze zmianami występującymi w cenach konsumpcyjnych.

Kontynuowane będzie wtórne badanie zjawiska ubóstwa i procesów wykluczenia społecznego. Celem badania będzie m.in. przygotowanie kompleksowych analiz i ocena zasięgu ubóstwa ekonomicznego oraz wielowymiarowego (w ujęciu obiektywnym i subiektywnym), a także analiz współzależności ubóstwa i wykluczenia społecznego.

W 2016 r. przygotowana zostanie kolejna edycja foldera *Jakość życia w Polsce*, prezentującego zestaw ok. 60 kluczowych wskaźników jakości życia. Są to wskaźniki zarówno obiektywne, jak i subiektywne prezentujące opinię respondentów na temat wybranych aspektów ich życia.

Ponadto w 2016 r. będą prowadzone badania z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej. Badaniami objęte zostaną rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka (badanie rodzinnej pieczy zastępczej) oraz placówki zapewniające pomoc dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej (badanie instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz placówek wsparcia dziennego).

W związku z regulacją prawną wspierającą rodziny w wychowaniu i opiece nad najmłodszymi dziećmi poprzez wprowadzenie rozwiązań pozwalających na godzenie życia zawodowego z rodzinnym badane będą żłobki i kluby dziecięce.

Dopełnieniem wiedzy na temat opieki nad małym dzieckiem do lat 3 będą informacje o nianiach i dziennych opiekunach uzyskane ze źródeł administracyjnych.

W 2016 r. kontynuowana będzie obserwacja statystyczna stacjonarnych zakładów pomocy społecznej, jak też badanie beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej oparte w głównej mierze na administracyjnych źródłach danych.

Realizowane będzie również badanie *Świadczenia na rzecz rodziny*, w którym zostaną wykorzystane dane administracyjne z Krajowego Systemu Monitoringu Świadczeń Rodzinnych.

STATYSTYKA EDUKACJI

Statystyka edukacji oparta jest na danych zawartych w Systemie Informacji Oświatowej (SIO) obejmującym placówki opiekuńczo-wychowawcze, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne. Dane uzyskiwane są również ze Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym (POL-on), a także sprawozdawczości realizowanej przez GUS w zakresie szkół wyższych.

W 2016 r. kontynuowane będzie badanie szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych oraz form opieki nad dziećmi i młodzieżą, mające na celu uzyskanie danych charakteryzujących edukację dzieci i młodzieży prowadzoną przez podmioty objęte systemem oświaty, określenie warunków kształcenia i obserwację przepływu dzieci i młodzieży przez system szkolny oraz uzyskanie informacji o zakresie uzupełniania edukacji przez dorosłych w systemie szkolnym.

Prowadzone będzie również badanie szkół wyższych i ich finansów, dotyczące działalności szkół wyższych oraz instytucji naukowych i badawczych prowadzących studia doktoranckie i kształcenie podyplomowe. Uzyskane zostaną również informacje o kandydatach, osobach przyjętych na I rok studiów, studentach i absolwentach według kierunków studiów, słuchaczach studiów pody-

plomowych i uczestnikach studiów doktoranckich oraz pracownikach szkół wyższych, instytutach naukowych i badawczych, o liczbie nadanych tytułów i stopni naukowych, a także o liczbie osób pobierających stypendia naukowe oraz dane o przychodach, kosztach, wyniku finansowym, funduszach i wydatkach inwestycyjnych uczelni.

W 2016 r. będzie realizowana trzecia edycja cyklicznego badania ustawicznego szkolenia zawodowego w przedsiębiorstwach.

STATYSTYKA KULTURY

Do badań stałych należą badania, które swym zakresem obejmują jednostki prowadzące regularną działalność sceniczną. Uzupełnieniem badań statystycznych w zakresie kultury jest badanie masowych imprez artystyczno-rozrywkowych oraz badanie rynku dzieł sztuki i antyków.

W 2016 r. kontynuowane będą prace rozpoznania istniejących administracyjnych i pozaadministracyjnych źródeł danych oraz dotyczące cyklicznego użytkowania informacji o pracach konserwatorskich i remontowych przy obiektach zabytkowych, jak również rewitalizacji obszarów zabytkowych. W ramach Międzyresortowego Zespołu Metodologicznego ds. Statystyki Kultury kontynuowane będą działania zmierzające do wypracowania systemu integracji sprawozdawczych i administracyjnych źródeł danych o kulturze oraz sposobów prezentacji usług kulturalnych pozwalających podmiotom samorządowym na kompleksową ocenę działalności w tej sferze.

Realizowane będą roczne i kwartalne badania finansów instytucji kultury obejmujące państwowe i samorządowe instytucje kultury mające osobowość prawną, bez względu na liczbę pracujących.

ZDROWIE I OCHRONA ZDROWIA

Statystyka zdrowia i ochrony zdrowia dostarcza informacji o stanie zdrowia ludności, potrzebach zdrowotnych i stopniu ich zaspokojenia ze strony placówek świadczących usługi medyczne oraz o działalności tychże placówek. Kontynuowana będzie obserwacja statystyczna podmiotów udzielających świadczeń z zakresu opieki zdrowotnej. Badaniami objęta będzie: opieka zdrowotna ambulatoryjna (podstawowa i specjalistyczna), szpitalna, lecznictwo uzdrowiskowe, ratownictwo medyczne, działalność sanitarna, a także opieka prowadzona przez indywidualne i grupowe praktyki lekarskie.

Danych charakteryzujących stan zdrowia Polaków dostarczy reprezentacyjne Europejskie Ankietowe Badanie Zdrowia (EHIS). W 2016 r. zostanie opracowany obszerny raport z tego badania pt. *Stan zdrowia ludności Polski w 2014 r.*

Dodatkowych informacji o stanie zdrowia ludności Polski w zakresie podstawowych wskaźników dostarczy specjalny moduł zdrowia włączony na stałe do badania dochodów i warunków życia ludności (EU-SILC).

Dopełnieniem informacji na temat zdrowia i zrealizowanego w gospodarstwach domowych popytu na usługi zdrowotne będą wyniki cyklicznego ankietowego badania *Ochrona zdrowia w gospodarstwach domowych*.

Opracowywany corocznie Narodowy Rachunek Zdrowia dostarcza informacji o wydatkach poniesionych na ochronę zdrowia od wszystkich płatników, w powiązaniu z dostawcami usług zdrowotnych i realizowanymi funkcjami. W 2016 r. będzie on opracowywany według nowej metodologii (SHA 2011), zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/359 z 4 marca 2015 r.

W celu otrzymania kompleksowej informacji o działaniu systemu opieki zdrowotnej w szerszym zakresie uzyskiwane będą informacje ze źródeł administracyjnych, np. z zakresu służby medycyny pracy, podmiotów świadczących usługi rehabilitacyjne, ratownictwa medycznego, a także z systemów administracyjnych — np. dotyczących lekarzy i lekarzy dentyków będących w trakcie specjalizacji.

TURYSTYKA I SPORT

Comiesięcznym badaniem objęte są turystyczne obiekty noclegowe posiadające 10 lub więcej miejsc noclegowych, a badaniem reprezentacyjnym (przeprowadzonym raz w roku) — jednostki zakwaterowania turystycznego posiadające mniej niż 10 miejsc noclegowych. W celu uzyskania pełnej informacji o liczbie turystycznych obiektów noclegowych wykorzystywane są również dane z Ewidencji Obiektów Turystycznych zasilanej przez urzędy miast i gmin.

Od momentu włączenia Polski do strefy Schengen informacje przekazywane do GUS z Komendy Głównej Straży Granicznej o wielkości i strukturze ruchu granicznego osób i środków transportu pochodzące z Centralnej Bazy Danych Straży Granicznej dotyczą wyłącznie przejść granicznych zlokalizowanych na zewnętrznych granicach UE. W ramach badania *Ruch graniczny* sporządzane są również coroczne szacunki ruchu osobowego na granicach Polski z krajami UE.

W ramach współpracy z Ministerstwem Sportu i Turystyki oraz NBP będzie realizowane badanie mające na celu oszacowanie liczby podróży nierezydentów do Polski, w tym turystów z zagranicy i odwiedzających nasz kraj w ciągu jednego dnia, wartości wydatków poniesionych w związku z tymi podróżami oraz charakterystyki pobytu przyjeżdżających z zagranicy.

Wspólnie z MSiT oraz NBP realizowane będzie również badanie dotyczące skali uczestnictwa mieszkańców Polski (rezydentów) w podróżach, charakterystyki wyjazdów krajowych z jednym i więcej noclegami oraz wyjazdów zagranicznych, z uwzględnieniem wydatków związanych z wyjazdami.

Dane uzyskiwane od Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego (PTTK), Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego (GOPR) oraz Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego (TOPR) będą służyć do oceny rozwoju krajoznawstwa i turystyki kwalifikowanej, a także do oceny realizacji zadań wynikających z określenia warunków bezpieczeństwa osób prze-

bywających w górach, pływających i kąpiących się. Kontynuowane będzie również badanie z zakresu działalności polskich związków sportowych.

W 2016 r. będzie realizowana kolejna edycja badania *Uczestnictwo w sporcie i rekreacji ruchowej*, którego wyniki posłużą m.in. do oceny realizacji zadań wynikających z programu rozwoju sportu w Polsce do 2020 r.

Uzupełnieniem badań statystycznych z zakresu sportu są dane dotyczące działalności wybranych organizacji kultury fizycznej pochodzące ze sprawozdawczości Akademickiego Związku Sportowego, Zrzeszenia „Ludowe Zespoły Sportowe”, Polskiego Związku Sportu Niepełnosprawnych „Start” oraz Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej.

DZIAŁALNOŚĆ HANDLOWA, HOTELARSKA, GASTRONOMICZNA I INNE WYBRANE RODZAJE DZIAŁALNOŚCI USŁUGOWEJ

Kontynuowane będą badania z zakresu działalności handlowej, które stanowią podstawę do przygotowania wskaźników i analiz statystycznych obrazujących całokształt aktualnej sytuacji w działalności związanej z obrotem towarowym oraz jej tendencje rozwojowe.

Podobnie jak w latach ubiegłych, badane będą jednostki prowadzące działalność gastronomiczną. Celem badania będzie uzyskanie danych o sieci gastronomicznej, świadczonych usługach gastronomicznych oraz wielkości przychodów z działalności gastronomicznej.

W zakresie wybranych rodzajów działalności usługowej kontynuowane będzie badanie charakteryzujące ekonomiczne aspekty funkcjonowania przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie obsługi nieruchomości, informacji, działalności profesjonalnej i technicznej, a także działalności w zakresie administrowania i wspierającej oraz pozostałej działalności usługowej, w tym w szczególności odnośnie generowania dochodu narodowego czy tworzenia nowych miejsc pracy.

Prowadzone będzie badanie dostarczające informacji w zakresie obrotów uzyskanych przez podmioty prowadzące tę działalność według produktu oraz kierunków ich rozdysponowania (kraj/zagranica).

W 2016 r. przeprowadzona zostanie kolejna edycja cyklicznego badania rocznego *Popyt na usługi*, dostarczającego informacji o zapotrzebowaniu przedsiębiorstw na wybrane rodzaje usług, kierunkach ich uzyskiwania (kraj/zagranica) oraz barierach w zakresie ich nabywania.

BADANIA REGIONALNE

W 2016 r. będą kontynuowane działania związane z poznawaniem potrzeb informacyjnych organów rządowych i samorządowych poszczególnych szczebli podziału administracyjnego kraju oraz zapewnieniem danych niezbędnych do weryfikacji strategii i programów rozwoju regionalnego, monitoringu i ewaluacji zawartych w nich celów w perspektywie finansowej 2014—2020.

Realizowane będą badania zróżnicowania poziomu i dynamiki rozwoju regionalnego, statystyczny system informacyjny o miastach, audyt miejski, statystyczny system informacyjny obszarów wiejskich.

Kontynuowane będą prace dotyczące przeliczenia danych retrospektywnych na potrzeby krajowe i międzynarodowe oraz ich udostępniania w formie publikacji i w ogólnie dostępnych bazach danych statystyki publicznej.

W 2016 r. zostaną sfinalizowane prace związane z publikacją zasobów zawartych w Banku Danych Lokalnych (BDL) w układzie 72 podregionów, ze zmianą platformy bazy danych Banku oraz wdrożeniem nowego interfejsu udostępniania danych.

Działania będą dotyczyły głównie rozbudowy funkcjonalności modułu wyboru danych, wizualizacji graficznej i wprowadzenia narzędzi analitycznych do systemu udostępniania informacji. Realizowane będą również prace integrujące zasoby BDL z innymi zasobami informacji, jak dziedzinowe bazy wiedzy, Portal Geostatystyczny i system STRATEG.

Równolegle będą prowadzone prace nad poszerzaniem zakresu tematycznego danych prezentowanych w BDL, dotyczące nowych zasobów informacyjnych na bazie źródeł administracyjnych.

OPERATY STATYSTYCZNE

W celu zapewnienia spójności operatów do badań realizowanych zgodnie z programem badań statystycznych statystyki publicznej prowadzone są systemy jednostek statystycznych. Są to narzędzia integrujące badania statystyki publicznej poprzez jednolitą bazę podmiotową prowadzenia badań.

Populacje obejmujące podmioty gospodarki narodowej (rolnicze i nierolnicze) objęte są Systemem Jednostek Statystycznych (SJS), populacje obejmujące mieszkania i osoby objęte są Systemem Jednostek do Badań Społecznych (SJBS).

Celem prowadzenia systemów jednostek jest zapewnienie informacji służących tworzeniu wszystkich operatów do badań statystycznych objętych programem badań. Dane z systemów administracyjnych pozwalają na aktualizację informacji, szczególnie dla mikroprzedsiębiorstw i dla osób, dla których prowadzenie badań pełnych nie jest możliwe.

W ramach prac nad udoskonalaniem operatów w kolejnych latach prowadzone będą prace mające na celu: uzyskanie pełnej spójności identyfikacyjnej SJS ze zbiorami administracyjnymi, rozpoznanie kolejnych systemów administracyjnych do zasilania SJS i SJBS, zwiększenie częstotliwości pozyskiwania danych z systemów informacyjnych, rozszerzenie zakresu pozyskiwanych danych do zasilania SJBS oraz integrację operatów statystycznych.

SJBS zapewnia informacje służące tworzeniu operatów podmiotów do badań statystycznych dotyczących osób i mieszkań objętych programem badań statystycznych statystyki publicznej. W 2016 r. kontynuowane będą prace polegające

na wykorzystaniu SJBS do tworzenia operatów dla realizowanych przez GUS badań społecznych.

W celu umożliwienia przestrzennej wizualizacji wyników badań statystycznych operaty do badań będą miały charakter przestrzenny, tzn. dane uzupełnione będą o informację przestrzenną — współrzędne geograficzne. Do tego celu wykorzystana zostanie przygotowana wcześniej przestrzenna baza punktów adresowych.

mgr Irena Marczuk — GUS

SUMMARY

The paper presents the research intentions of official statistics prepared in close cooperation with government agencies, local government units as well as business, social and union organizations. The basic criterion for the preparation of the programme was to provide the continuous observation socio-economic situation of the country. The proposed research will provide information to enable the obtaining and analyzing current assessments used for forecasting trends and historical and international comparisons.

РЕЗЮМЕ

Статья представляет научно-исследовательские планы официальной статистики подготовленные в тесном сотрудничестве с органами правительственной администрации, с органами территориального самоуправления, а также с экономическими, общественными и профсоюзными организациями. Основным критерием приготовления программы было обеспечение возможностей постоянного наблюдения за социально-экономическим положением страны. Планируемые обследования обеспечат получение информации позволяющих проводить анализ и текущую оценку, использованных в прогнозах, а также в исторических и международных сравнениях.